

หลักสูตร “การเงิน การบัญชี และการบริหารสำหรับกรรมการสหกรณ์”

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- เพื่อให้ผู้บริหารสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจในด้านการเงิน การบัญชี และการบริหารจัดการสหกรณ์
- เพื่อให้ผู้บริหารสหกรณ์สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้บริหารและกำกับดูแลสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อให้ผู้บริหารสหกรณ์สามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมีธรรมาภิบาล

โครงสร้างหลักสูตร

รายชื่อเนื้อหา/วิชา	จำนวน (ชั่วโมง)
กลุ่มวิชาพื้นฐาน	
1. ความรู้เกี่ยวกับระบบสหกรณ์และระบบเศรษฐกิจไทย	3
2. บทบาทในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์	3
3. กฎหมายสหกรณ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสหกรณ์	3
	(9)
กลุ่มวิชาเฉพาะ	
4. ความรู้ด้านการบัญชี และการอ่านงบการเงินของสหกรณ์	6
5. การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์	6
6. เกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์	6
7. ตลาดการเงินและการลงทุน	3
8. การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทางการเงิน และส่วนเหลือม	6
9. การจัดทำงบประมาณการทางการเงิน	6
10. การบริหารความเสี่ยง และการบริหารสินเชื่อ	3
11. การควบคุมภายใน	3
12. การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์	3
13. การบริหารสหกรณ์ภายใต้หลักธรรมาภิบาล และศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม	3
	(45)
หมวดอื่นๆ	
14. ทดสอบประเมินความรู้ pre-test, post-test	3
	(3)
รวมจำนวน (ชั่วโมง)	57

หัวข้อวิชาที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับระบบสหกรณ์ และระบบเศรษฐกิจไทย

(3 ชม.)

1.1 วัตถุประสงค์

- 1.1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ ค่านิยม หลักการ และวิธีการสหกรณ์และประยุกต์เพื่อการบริหารสหกรณ์ได้
- 1.1.2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างระบบสหกรณ์
- 1.1.3 เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์
- 1.1.4 เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานระบบเศรษฐกิจและตลาดการเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสหกรณ์

1.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระของบุคคลซึ่งรวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสนองความต้องการและความมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุม ตามหลักแนวทางประชาธิปไตย กรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในสถานภาพของการเป็นผู้บริหาร โดยนายของสหกรณ์ออมทรัพย์ต้องมีพื้นฐานแนวคิดในการบริหารและการจัดการสหกรณ์ที่ชัดเจนและถูกต้อง ในส่วนโครงสร้างระบบสหกรณ์และการบริหารจัดการ ตลอดจนระบบเศรษฐกิจและตลาดเงินที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

- 1.2.1 ความรู้เกี่ยวกับระบบสหกรณ์ ระบบเศรษฐกิจ และตลาดการเงิน (20%)

- (1) อุดมการณ์ ค่านิยม หลักการ และวิธีการสหกรณ์
- (2) ความหมายและเป้าหมายของอุดมการณ์สหกรณ์
- (3) ค่านิยมและค่านิยมเกี่ยวกับสหกรณ์
- (4) ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสหกรณ์

- 1.2.2. โครงสร้างระบบสหกรณ์ (20%)

- (1) สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
- (2) ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศ / ชุมชนสหกรณ์ระดับพื้นที่หรือวิชาชีพ
- (3) สหกรณ์พื้นฐานแต่ละประเภท
- (4) คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
- (5) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- 1.2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ (10%)
- (1) โครงสร้างพื้นฐานของสหกรณ์
 - (2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในสหกรณ์
 - (3) ความรับผิดชอบต่อการจัดการสหกรณ์
- 1.2.4 เป้าหมายขององค์การธุรกิจแบบสหกรณ์กับธุรกิจแบบเอกชน (10%)
- (1) เปรียบเทียบการบริหารธุรกิจสหกรณ์และเอกชน
 - (2) รูปแบบการดำเนินธุรกิจสหกรณ์
- 1.2.5 ระบบเศรษฐกิจกับสหกรณ์ (45%)
- (1) ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ
 - (2) โครงสร้างระบบการเงินและสถาบันการเงิน
 - (3) บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์กับระบบเศรษฐกิจ
- รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 2 บทบาทในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ (3 ชม.)

2.1 วัตถุประสงค์

- 2.1.1 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในบทบาทการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ
- 2.1.2 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ
- 2.1.3 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจอำนาจหน้าที่การ�行ของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ
- 2.1.4 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจภาวะผู้นำในการบริหารงานสหกรณ์
- 2.1.5 เพื่อประยุกต์บทบาทการบริหารงานของคณะกรรมการเพื่อการบริหารจัดการสหกรณ์

2.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากผู้แทนสมาชิกขึ้นมาเป็นตัวแทนในการบริหารงานของสหกรณ์ ต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการและดำเนินกิจการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และอำนาจกระทำการ ความรับผิดชอบทางกฎหมาย โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

2.2.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ (20%)

(1) หน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการโดยตำแหน่ง และคณะกรรมการ

2.2.2. อำนาจกระทำการของคณะกรรมการดำเนินการ (20%)

(1) อำนาจกระทำการตามกฎหมาย ข้อกำหนด คพช. และข้อบังคับ

2.2.3. ความรับผิดชอบทางกฎหมายของคณะกรรมการดำเนินการ และผู้จัดการ (30%)

(1) ความรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(2) ความรับผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(3) ความรับผิดตามกฎหมายสหกรณ์

2.2.4. ภาระผู้นำในการบริหารงาน (10%)

(1) ภาระผู้นำและคุณลักษณะผู้นำ

(2) ผู้นำกับการบริหารงานสหกรณ์

2.2.5 กรณีศึกษาความรับผิดของคณะกรรมการดำเนินการ (20%)

รวม (100%)

๕๓

หัวข้อวิชาที่ 3 กฎหมายสหกรณ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ (3 ชม.)

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์)

กฎกระทรวง ประกาศ คพช. ระเบียบ คำสั่ง และคำแนะนำของนายทะเบียน

3.1.2 เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ กฎหมาย ปปง. และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์

3.1.3 เพื่อประยุกต์กรณีศึกษาการใช้กฎหมายเพื่อบริหารจัดการสหกรณ์

3.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งจะต้องดำเนินกิจการไปเกี่ยวข้องกับกฎหมายเพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ ที่สหกรณ์กำหนดขึ้น คณะกรรมการจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

3.2.1 กฎหมายเพ่งและพาณิชย์ (25%)

นิติกรรมเรื่องของสัญญา

(1) กฎหมาย

(2) การค้าประกัน

(3) จำนำ

(4) จำนอง

3.2.2 พระราชบัญญัติสหกรณ์ (25%)

(1) สาระสำคัญที่คณะกรรมการควรรู้

3.2.3 ประกาศ คพช. (10%)

(1) การฝ่าก และการลงทุนของสหกรณ์ตาม มาตรา 62

3.2.4 กฎกระทรวง (10%)

(1) กฎกระทรวงว่าด้วยการดำเนินสินทรัพย์สภาพคล่อง

(2) กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเงินปันผล

YB

- 3.2.5 ระเบียบ คำสั่ง และคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ (10%)
- (1) ความสำคัญของระเบียบ คำสั่ง และคำแนะนำของนายทะเบียน
 - (2) ความรับผิดชอบต่อระเบียบ คำสั่ง และคำแนะนำของนายทะเบียน
- 3.2.6 ปปง. (10%)
- สาระสำคัญกฎหมาย ปปง. ที่เกี่ยวกับสหกรณ์
- (1) การฟอกเงิน
 - (2) ความผิดฐานฟอกเงิน
 - (3) การรายงานธุรกรรมการเงิน
- 3.2.7 กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (10%)
- (1) กฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน
 - (2) กฎหมายเกี่ยวกับการประกันชีวิต
- รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 4 ความรู้ด้านการบัญชี และการอ่านงบการเงินของสหกรณ์ (6 ชม.)

4.1 วัตถุประสงค์

- 4.1.1 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการบัญชีและงบการเงิน
- 4.1.2 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์งบการเงินและบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพ
- 4.1.3 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลของสหกรณ์ที่ต้องการกู้เงิน หรือที่ต้องการนำเงินไปฝาก

4.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชานี้ อยู่ในกลุ่มวิชาการบัญชี และเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชีและแนวปฏิบัติ ด้านการรับเงิน-การจ่ายเงิน รวมถึงการอ่านงบการเงินให้เกิดความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการบริหารการเงินในฐานะผู้บริหารสหกรณ์ โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

- 4.2.1 กระบวนการปฏิบัติทางการเงิน (15%)
- (1) ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของเอกสารหรือหลักฐานทางการเงิน
 - (2) กระบวนการรับเงิน-จ่ายเงิน เอกสารรับเงิน-จ่ายเงิน และ การบันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน
 - (3) งบรายรับรายจ่ายประจำเดือน

- 4.2.2 กระบวนการปฏิบัติทางบัญชี (15%)
- (1) ความรู้เข้าใจการบันทึกบัญชีรายวันทั่วไปและบัญชีแยกประเภท
 - (2) ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับบัญชีคุมยอดและบัญชีรายด้วย
 - (3) ความสามารถของบทดลอง การตรวจสอบและการทราบยอดทางบัญชี
- 4.2.3 องค์ประกอบของงบการเงิน (30%)
- (1) ความหมายและประเภทของงบการเงิน
 - (2) กลุ่มบัญชีหรือหมวดบัญชีในงบการเงิน
 - (3) แหล่งที่มาของเงินทุนและแหล่งใช้ไปของเงินทุน
- 4.2.4 เทคนิคการอ่านงบการเงิน (40%)
- (1) ความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย
 - (2) ความสามารถเดาประมาณงบการเงิน (รายละเอียดประมาณงบการเงิน)
 - (3) ความสามารถพัฒนาของกลุ่มบัญชีทั้ง 5 หมวด
 - (4) วิธีสังเกตเกี่ยวกับความไม่ชอบมาพากลของงบการเงิน
- รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 5 การวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ (6 ชม.)

5.1 วัตถุประสงค์

- 5.1.1 เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านการวิเคราะห์งบการเงินและอัตราส่วนทางการเงิน
- 5.1.2 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งงบการเงินของสหกรณ์
- 5.1.3 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลของสหกรณ์ที่ขอภัยหรือที่ต้องการนำเงินไปฝาก

5.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชานี้ อยู่ในกลุ่มวิชาการบัญชี และเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจการวิเคราะห์การเงินของกิจการเพื่อนำไปใช้บริหารจุดอ่อนจุดแข็งของสหกรณ์ และสหกรณ์อื่นที่ต้องร่วมทำธุรกรรมด้วย โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

- 5.2.1 สาระสำคัญของงบการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ (10%)
- (1) ความหมายและจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน
 - (2) งบแสดงฐานะของกิจการและแสดงผลการดำเนินงาน รวมถึง กระแสเงินสดของกิจการ
- 5.2.2 การวิเคราะห์แบบอัตราอัตรายล (Percentage Analysis) (25%)
- (1) การวิเคราะห์แนวตั้ง
 - (2) การวิเคราะห์แนวโน้ม (แนวอน)
- 5.2.3 การวิเคราะห์แบบอัตราส่วน (Financial Ratio Analysis) (50%)
- (1) อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
 - (2) อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage Ratio)
 - (3) อัตราส่วนความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Activity Ratio)
 - (4) อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)
 - (5) อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญของสถาบันการเงิน

5.2.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับบกระและเงินสด (15%)

- (1) ความสำคัญของบกระและเงินสด
- (2) บกระและเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
- (3) บกระและเงินสดจากกิจกรรมลงทุน
- (4) บกระและเงินสดจากกิจกรรมทางการเงิน

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 6 เกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ (6 ชม.)

6.1 วัตถุประสงค์

6.1.1 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์วัดประสิทธิภาพทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ใช้อยู่ในปัจจุบันทั้งในและนอกประเทศ

6.1.2 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเกณฑ์ต่างๆ ตามข้อ 1 มาจัดทำเป็นเกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์

6.1.3 เพื่อให้สามารถนำเกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินมาใช้ในการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์

6.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

เกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ จะต้องเป็นเกณฑ์ที่มีความสมดุลทั้งความเป็นสหกรณ์และความเป็นสถาบันการเงินที่ดี ได้แก่ ส่งเสริมการออมของสมาชิกเน้นการใช้เงินทุนภายใต้ มีต้นทุนต่ำและสร้างรายได้ที่เหมาะสมควบคู่กับการมีสภาพคล่องที่ดี โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

6.2.1 เกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (30%)

(1) เกณฑ์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

CAMELS, CFSAWS:ss , เกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์

(2) เกณฑ์ของบริษัท ทริสเรทติ้ง

(3) PRUDENTIAL STANDARDS ของสภาสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนี่ยนโลก

6.2.2 เกณฑ์มาตรฐานความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ (70%)

(1) โครงสร้างทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ

(2) สภาพคล่องทางการเงิน

(3) ประสิทธิภาพในการทำรายได้

(4) คุณภาพสินทรัพย์และการป้องกันความเสี่ยง

รวม (100%)

✓3

หัวข้อวิชาที่ 7 ตลาดการเงินและการลงทุน

(3 ชม.)

7.1 วัตถุประสงค์

- 7.1.1 เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนในตลาดการเงิน
- 7.1.2 เพื่อให้สามารถนำสินทรัพย์ไปลงทุนได้อย่างมีทักษะและเชี่ยวชาญ
- 7.1.3 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์การลงทุนให้เป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์

7.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชานี้ อยู่ในกลุ่มวิชาการเงิน และเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในตลาดการเงินและหลักของการลงทุน เพื่อสามารถเพิ่มทักษะในการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามกฎหมายสหกรณ์ ทั้งนี้ให้ยึดถือตามเกณฑ์มาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ (ตามหัวข้อวิชาที่ 7) โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

- 7.2.1 สัดส่วนเงินทุนเพื่อการลงทุนตามเกณฑ์มาตรฐาน (10%)

- (1) สัดส่วนเงินทุนและเงินลงทุน
- (2) สินทรัพย์การเงินและสินทรัพย์ลงทุน

- 7.2.2 การลงทุนตามอำนาจหน้าที่ทำการของกฎหมายสหกรณ์ (10%)

- (1) การบริหารสินทรัพย์และการลงทุนตามอำนาจหน้าที่ทำการของกฎหมายสหกรณ์
- (2) การลงทุนตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

- 7.2.3 ความรู้เกี่ยวกับตลาดการเงิน (Financial Market) (60%)

- (1) โครงสร้างตลาดการเงิน
- (2) ความรู้เกี่ยวกับตราสารเงิน ตราสารหนี้และตราสารทุน
- (3) ความรู้เกี่ยวกับกองทุนและหน่วยลงทุน

- 7.2.4 ผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุน (20%)

- (1) ระดับผลตอบแทนของตราสารและความเสี่ยงที่เหมาะสม
- (2) ปัจจัยความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยง

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 8 การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนทางการเงิน และส่วนเหลือม

(6 ชม.)

8.1 วัตถุประสงค์

- 8.1.1 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และส่วนเหลือม

- 8.1.2 เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม

8.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

การวิเคราะห์ต้นทุนมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องของการจัดหาเงินทุน และ การใช้เงินทุนเพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

8.2.1 ต้นทุนเงินทุน ต้นทุนบริหาร และต้นทุนรวม (30%)

(1) วิธีการคำนวณต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยต่อหน่วยน้ำหนัก

(2) วิธีการคำนวณต้นทุนบริหาร

(3) วิธีการคำนวณต้นทุนรวม

8.2.2 ผลตอบแทนทางการเงิน (10%)

(1) วิธีการคำนวณผลตอบแทนทางการเงินเฉลี่ยต่อหน่วยน้ำหนัก

8.2.3 ส่วนเหลือม (10%)

(1) วิธีการคำนวณส่วนเหลือมแต่ละรายการ เช่น ทุนสำรอง และ

ทุนสะสมต่างๆ

8.2.4 ภาคปฏิบัติ (50%)

ให้ทดลองการคำนวณต้นทุนโดยการกำหนดอัตราเงินบันผลที่เหมาะสมกับความเป็นสหกรณ์ รวมทั้งต้นทุนเงินทุนอื่นๆ และการคำนวณอัตราผลตอบแทนที่เหมาะสมและไม่เข้าลักษณะการแสวงหาผลตอบแทนที่สูงเกินควร

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 9 การจัดทำประมาณการทางการเงิน

(6 ชม.)

9.1 วัตถุประสงค์

9.1.1 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประมาณการกระแสเงินสดล่วงหน้า

9.1.2 เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารสภาพคล่องของสหกรณ์

9.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

การวางแผนทางการเงินที่เรียกว่าประมาณการเงินสดนั้น เป็นการประมาณการเงินสดรับและเงินสดจ่ายของสหกรณ์ในอนาคตสำหรับช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ซึ่งจะทำให้ผู้วางแผนสามารถจัดหาเงินตามเวลาที่ต้องการ และควบคุมการใช้เงินให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

✓

9.2.1 วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการจัดทำประมาณการกระแสเงินสดล่วงหน้า (10%)

9.2.2 ประมาณการกระแสเงินสดรับ และเงินสดจ่าย (50%)

(1) ความรู้เกี่ยวกับเงินสดรับและเงินสดจ่าย ประกอบด้วยรายการทางการเงิน อะไรบ้าง

(2) เทคนิคการประมาณการเงินสดรับ และเงินสดจ่ายแต่ละรายการ

9.2.3 การอ่านและวิเคราะห์ประมาณการกระแสเงินสด (40%)

(1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพคล่องส่วนเกินทั้งระยะสั้นและระยะยาว

(2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขาดสภาพคล่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว

9.2.4 เทคนิคการบริหารสภาพคล่อง

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 10 การบริหารความเสี่ยง และการบริหารสินเชื่อ (3 ชม.)

10.1 วัตถุประสงค์

10.1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารความเสี่ยง และแนวทางการบริหารความเสี่ยง 5 ด้านตามแนวทางส่งเสริมแนะนำของ ชสอ.

10.1.2 เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อสหกรณ์

10.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

การบริหารความเสี่ยง คือ กระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้องค์กรลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ โดยมีเนื้อหาวิชา ดังนี้

10.2.1 ความหมาย และวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง (5%)

10.2.2 การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (15%)

10.2.3 การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต (15%)

10.2.4 การบริหารความเสี่ยงด้านตลาด (15%)

10.2.5 การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (15%)

๕๓

10.2.6 การบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ	(15%)
10.2.7 ภาคปฏิบัติ ให้ทดลองประเมินความเสี่ยงของสหกรณ์ตามแบบประเมิน	(20%)
รวม	(100%)

หัวข้อวิชาที่ 11 การควบคุมภายใน (Internal Control) (3 ชม.)

11.1 วัตถุประสงค์

- 11.1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายใน และประเมินการควบคุม ด้วยตนเองตามแนวทางของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- 11.1.2 เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินการควบคุมด้วยตนเองของทุกส่วนงานในสหกรณ์

11.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

การควบคุมภายใน คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่บุคลากรในสหกรณ์ โดยคณะกรรมการดำเนินการ ผู้บริหารทุกระดับ และพนักงานทุกคนมีบทบาทร่วมกันในการจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผล ว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล สิ้นเปลือง หรือทุจริตในหน่วยงาน โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

- 11.2.1 ความหมาย และวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน (5%)
- 11.2.2 แนวทางการประเมินการควบคุมภายใน
- (1) การประเมินสภาพแวดล้อมการควบคุม (15%)
 - (2) การประเมินความเสี่ยงและกิจกรรมควบคุม (40%)
 - ก. ด้านการเงินการบัญชี
 - ข. ด้านธุรกิจสินเชื่อ
 - ค. ด้านธุรกิจเงินรับฝาก
 - ง. ด้านเงินลงทุนในหลักทรัพย์
 - จ. ด้านที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
 - ฉ. ด้านเจ้าหนี้เงินกู้
 - ช. ด้านสมาชิกและทุนเรือนหุ้น
 - (3) การประเมินระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (10%)
 - (4) การประเมินระบบดิจิตตามผลและประเมินผล (10%)
 - (5) ภาคปฏิบัติ (20%)
- ให้ทดลองประเมินการควบคุมภายในของสหกรณ์ตามแบบประเมิน

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 12 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)

(3 ชม.)

12.1 วัตถุประสงค์

12.1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การวัดและประเมินผลแบบสมดุล

12.1.2 เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม วางแผนกลยุทธ์ และนำไปใช้ในการพัฒนาสหกรณ์ให้ก้าวหน้ามั่นคงและยั่งยืน

12.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการมองอนาคต เพื่อให้ทราบถึงทิศทางและการเจริญเติบโตของสหกรณ์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก รวมถึงให้ผู้บริหารมีการเตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่จะเกิดขึ้น การบริหารเชิงกลยุทธ์จะต้องไม่ใช่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีเนื้อหาวิชาดังนี้

12.2.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (5%)

12.2.2 การวางแผนกลยุทธ์ (40%)

(1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การวิเคราะห์การแข่งขัน
และการวิเคราะห์ลูกค้า

(2) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย

(3) การวางแผนกลยุทธ์ และงบประมาณ

12.2.3 การนำแผนไปปฏิบัติ (5%)

การปรับเปลี่ยนองค์กรด้านการจัดการโครงสร้าง ด้านกระบวนการทำงาน ด้านบุคลากร
ด้านเทคโนโลยี ค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมองค์กร

12.2.4 การติดตามประเมินผลและควบคุม (30%)

(1) การวัดและประเมินผลองค์กรแบบสมดุลทั้ง 4 ด้าน (Balanced Scorecard)
ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการบริหารจัดการภายใน และด้าน
การเรียนรู้ และการเติบโต

(2) การกำหนดดัชนีวัดผลการดำเนินงานขององค์กร (Key Performance
Indicators)

(3) การสร้างแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

12.2.5 ภาคปฏิบัติ จัดแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 4 กลุ่ม และมอบหมายให้เขียนแผนกลยุทธ์และ
กำหนดดัชนีวัดใน 4 ด้าน (20%)

รวม (100%)

หัวข้อวิชาที่ 13 การบริหารสหกรณ์ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

(3 ชม.)

13.1 วัตถุประสงค์

- 13.1.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาล และแนวทางปฏิบัติธรรมาภิบาล ทั้งในระดับกรรมการ และระดับสหกรณ์ ตามแนวทางส่งเสริมแนะนำของ ก.ล.ต.
- 13.1.2 เพื่อให้สามารถนำความรู้และแนวทางธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส น่าเชื่อถือและเป็นธรรมต่อบุคคลทุกฝ่าย

13.2 คำอธิบายหัวข้อวิชา

ธรรมาภิบาล คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองคลองธรรมรวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญาณพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น โดยมีเนื้อหาวิชา มีดังนี้

13.2.1 ความหมาย วัตถุประสงค์ และหลักธรรมาภิบาล (5%)

13.2.2 องค์ประกอบของธรรมาภิบาลระดับกรรมการ (40%)

- (1) ความรู้ความสามารถของกรรมการ
- (2) การได้มาของกรรมการ
- (3) การกำหนดค่าตอบแทน
- (4) การแต่งตั้งคณะกรรมการย่อย
- (5) กระบวนการสรรหาและแต่งตั้งผู้จัดการ
- (6) การกำหนดนโยบายธรรมาภิบาล
- (7) การกำหนดนโยบายเป้าหมายและกลยุทธ์
- (8) การกำกับและติดตามการดำเนินงาน
- (9) การจัดการข้อร้องเรียน
- (10) การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการ

83/

13.2.3 องค์ประกอบของธรรมาภิบาลระดับสหกรณ์ (35%)

- (1) การปฏิบัติงานตามกฎหมาย
- (2) การปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ โปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ และปลอดจากการทุจริต
- (3) การมีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
- (4) การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล
- (5) มาตรฐานการปฏิบัติงาน การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน
- (6) การบริหารความเสี่ยง
- (7) แนวทางปฏิบัติของผู้จัดการและเจ้าหน้าที่

13.2.4 ภาคปฏิบัติ

ให้ทดลองประเมินแนวทางธรรมาภิบาลตามแบบประเมิน (20%)

รวม (100%)

รวมชั่วโมง 54 ชม.

หมายเหตุ ทดสอบประมาณความรู้ Pre-test , Post-test 3 ชม.

รวมทั้งสิ้น 57 ชม.

เงื่อนไขการสำเร็จหลักสูตร

1. ต้องมีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80
2. ต้องผ่านการทดสอบประมาณความรู้ Pre-test , Post-test (แบบปรนัย)
โดยได้ผลคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60